

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ ZĄBKOWIC ŚLĄSKICH

z dnia ..... r.

***
w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ząbkowice Śląskie na rok 2021.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) w związku z art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. 2019 r. poz. 2277 ze zm.) i art. 10 ust. 2-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ząbkowice Śląskie na 2021 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ząbkowic Śląskich.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Do zadań własnych gminy należy w szczególności obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii.

Realizacja tych zadań prowadzona jest na podstawie gminnego programu, odpowiednio: profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zgodnie ze stanowiskiem Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, nie ma przeszkód formalnych i merytorycznych do tworzenia wspólnego gminnego programu dla rozwiązywania problemów alkoholowych oraz problemów narkomanii. Program jest opracowywany na podstawie wspólnej diagnozy problemów, część zadań jest jednakowych, a ich adresatami są te same lub podobne grupy osób.

Program określa lokalną politykę minimalizowania szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków i stosowania przemocy w rodzinie, w szczególności obejmuje działania z zakresu profilaktyki i edukacji wśród dzieci i młodzieży oraz wsparcie dla rodzin dotkniętych w/w problemami oraz wskazuje jednostki i osoby odpowiedzialne za wykonanie nałożonych zadań.

Prezentowany dokument zawiera także działania w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ponadto zgodnie z przepisem art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa zasady wynagradzania członków komisji. W świetle powołanych przepisów podjęcie uchwały uważa się za celowe i uzasadnione.

Sporządził: Anna Marcinków Kierownik Referatu Edukacji, Kultury i Spraw Społecznych

Kierownik Referatu Edukacji, Kultury i Spraw Społecznych:

Kierownik
Referatu Edukacji, Kultury, Sportu
i Spraw Społecznych
Anna Marcinków
Anna Marcinków

Kierownik Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych:

Kierownik
Wydziału Edukacji
i Spraw Społecznych
Ewa Figzał
Ewa Figzał

Podpis i Pieczętka Radcy Prawnego:

RADCA PRAWNY
Michał Kucharski
Michał Kucharski
OIRP Wrocław 3013

Referujący:

Kierownik
Referatu Edukacji, Kultury, Sportu
i Spraw Społecznych
Anna Marcinków
Anna Marcinków

Załącznik do uchwały Nr .....

Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich

z dnia.....2021 r.

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE NA 2021 ROK

WSTĘP

Choroba alkoholowa może dotknąć każdego, niezależnie od wykształcenia, płci, wieku czy statusu społecznego. Wstępem do niej jest dominujące w naszym społeczeństwie picie ryzykowne i szkodliwe. Posługując się wynikami z polskich badań społecznych, przedstawionych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - liczbę osób uzależnionych od alkoholu w Polsce można oszacować na około 600 - 800 tys. osób, natomiast liczbę osób pijących ryzykownie i szkodliwie na około 2-3 mln osób. Stąd też profilaktyka, rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz szkód z nimi związanych nie może mieć charakteru jednorazowej, choćby dynamicznej kampanii. Koniecznym jest, aby wszelkie działania podjęte w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii były realizowane w sposób ciągły, przy jednoczesnej współpracy wszystkich osób i instytucji zaangażowanych w to zadanie. Dlatego Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 to kontynuacja działań realizowanych w poprzednich latach w Gminie Ząbkowice Śląskie. Określa on lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i szkód indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.), a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.).

I. Zadania

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności do alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Program zawiera również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, zawarte w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050).

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii.

II. Realizacja

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie Ząbkowice Śląskie opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie. Działania te odzwierciedla niniejszy Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych oraz przemocy związanej z uzależnieniem. Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 roku". W celu prawidłowej realizacji zadań zawartych w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ząbkowice Śląskie, Zarządzeniem Nr 247/IX/EKS - 2020 z dnia 29 września 2020r. - Burmistrz Ząbkowic Śląskich powołał Gminną Komisję do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ząbkowicach Śląskich, w skład której weszły osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, mające doświadczenie w pracy społecznej i reprezentujące różne zawody, w szczególności: pomocy społecznej, porządku publicznego, wymiaru sprawiedliwości, oświaty.

Program będzie realizowany w szczególności w oparciu o następujące akty prawne i akty prawa lokalnego:

- 1) Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.;
- 2) Ustawę o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.;
- 3) Ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.;
- 4) Ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.;
- 5) Ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.;
- 6) Ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.;
- 7) Ustawę o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r.;
- 8) Ustawę o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r.;
- 9) Ustawę Prawo Zamówień Publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r.;
- 10) Ustawę o działalności leczniczej z dnia 15 kwietnia 2001 r.;
- 11) Ustawę o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r.;
- 12) Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021;
- 13) Statut Gminy Ząbkowice Śląskie;
- 14) Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2024;
- 15) Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021- 2024;
- 16) Rozporządzenie Rady Ministrów z 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 -2025.

Realizatorem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich, a partnerami w realizacji programu są:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązania Problemów Alkoholowych w Ząbkowicach Śląskich;
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich;
- 3) Policja i Straż Miejska;
- 4) placówki oświatowe Gminy Ząbkowice Śląskie;
- 5) inne podmioty, którym zlecane są poszczególne zadania Programu, w szczególności instytucje i organizacje pozarządowe, stowarzyszenia zajmujące się promowaniem zdrowego stylu życia, jednostki samorządowe gminy, osoby fizyczne.

III. Źródła i zasady finansowania

1. Finansową podstawę realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ząbkowice Śląskie na 2021 rok stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Przewidywana wysokość środków finansowych przeznaczona na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ząbkowice Śląskie na 2021 rok wynosi : 500 000,00 zł z czego:
  - na przeciwdziałanie alkoholizmowi : 460 000,00 zł
  - na przeciwdziałanie narkomanii : 40 000,00 zł.
3. Zasady finansowania zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ząbkowice Śląskie na 2021 rok są ujęte w harmonogramie szczegółowych realizacji zadań, zatwierdzanym przez Burmistrza na rok budżetowy, którego dotyczy.
4. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ząbkowice Śląskie może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii uchwałami Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich.

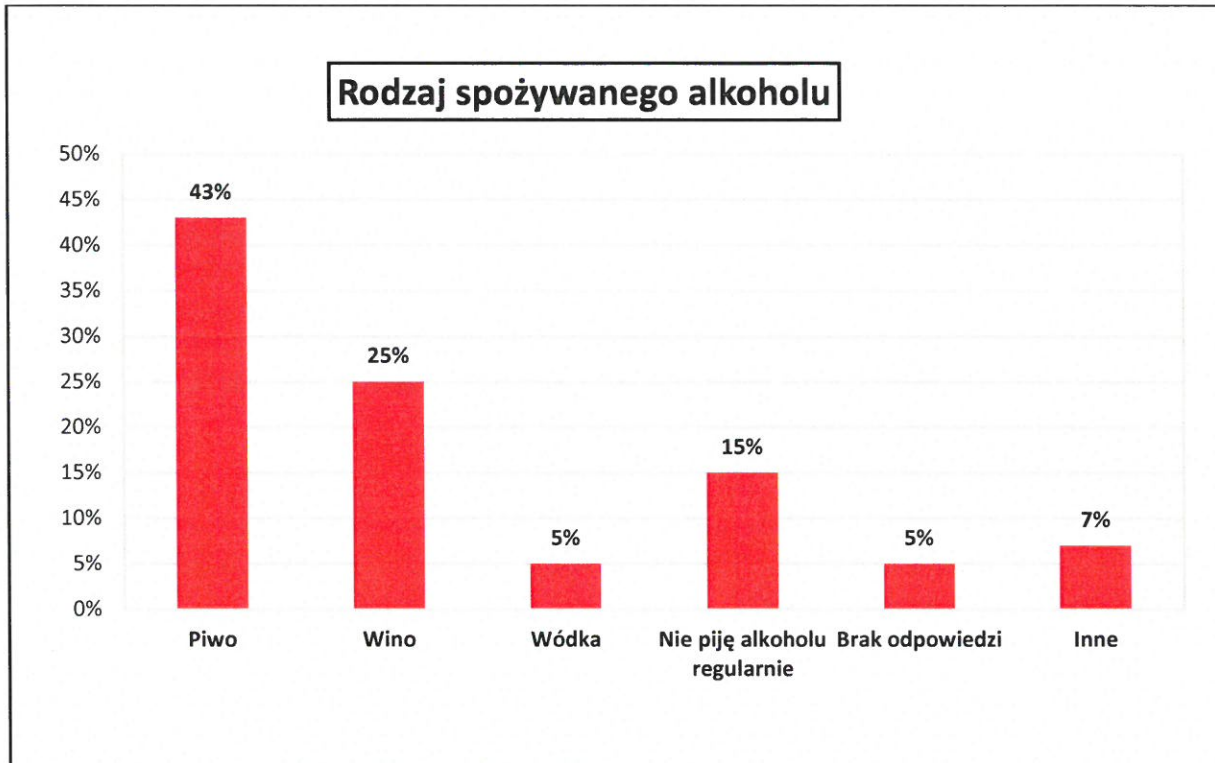
IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW W ZAKRESIE UZALEŻNIEŃ W GMINIE ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE

Przygotowanie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ząbkowice Śląskie na 2021 rok zostało poprzedzone diagnozą lokalnych zagrożeń społecznych, przeprowadzoną na początku 2020 roku na terenie Ząbkowic Śląskich, przez firmę zewnętrzną – Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych z Warszawy. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w mieście Ząbkowice Śląskie wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy;
- b) dzieci i młodzież szkolna;
- c) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

W wyniku badań przeprowadzonych w naszej Gminie wyodrębniono problemy społeczne związane z: nadużywaniem alkoholu, nikotyny, narkotyków, przemocą w rodzinie, w środowisku szkolnym, cyberprzecią, a także postawami społecznymi wobec tychże zjawisk. Każda diagnoza potwierdza fakt występowania złożonych problemów będących konsekwencją spożywania alkoholu, a zachowania związane z piciem alkoholu są w dużej mierze zależne od postaw, czyli od wiedzy na temat szkodliwego działania alkoholu, emocji i motywacji, które towarzyszą jego spożywaniu.

Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy miasta/gminy Ząbkowice Śląskie odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o wysokim poziomie ryzyka. Badani deklarowali, że najczęściej spożywają alkohol jednorazowo: 3-4 porcje, 1-2 porcje, 5-6 porcji, w tym 15% mieszkańców zadeklarowało abstynencję. Największa liczba badanych przyznała, że pije alkohol kilka razy w tygodniu, najczęściej jest to piwo, a następnie wino i inne używki – szczegóły poniżej na wykresie.

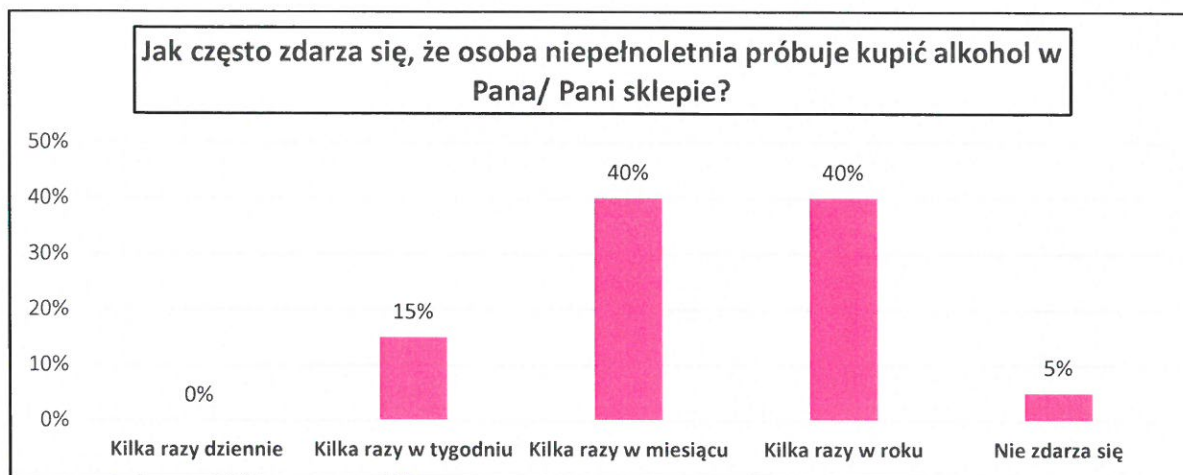

Diagnoza wykazała również, że nie tylko ilości i częstotliwość spożywania alkoholu, ale także powody sięgania przez dorosłych po alkohol są istotne dla oceny ich postaw. Do najczęściej wskazywanych okazji oraz motywów sięgania po alkohol mieszkańcy wskazują kolejno: dla towarzystwa – 69%; dla odreagowania emocji- 21%; dla dodania sobie odwagi- 13%. Niepokojącym wydaje się wskaźnik, że dla badanych alkohol jest źródłem radzenia sobie z przeżywanymi emocjami, że alkohol daje pijącym odwagę w działaniu. Dlatego zasadnym wydaje się przeprowadzenie wśród mieszkańców Ząbkowic Śląskich kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z nadmiernym jego spożyciem.

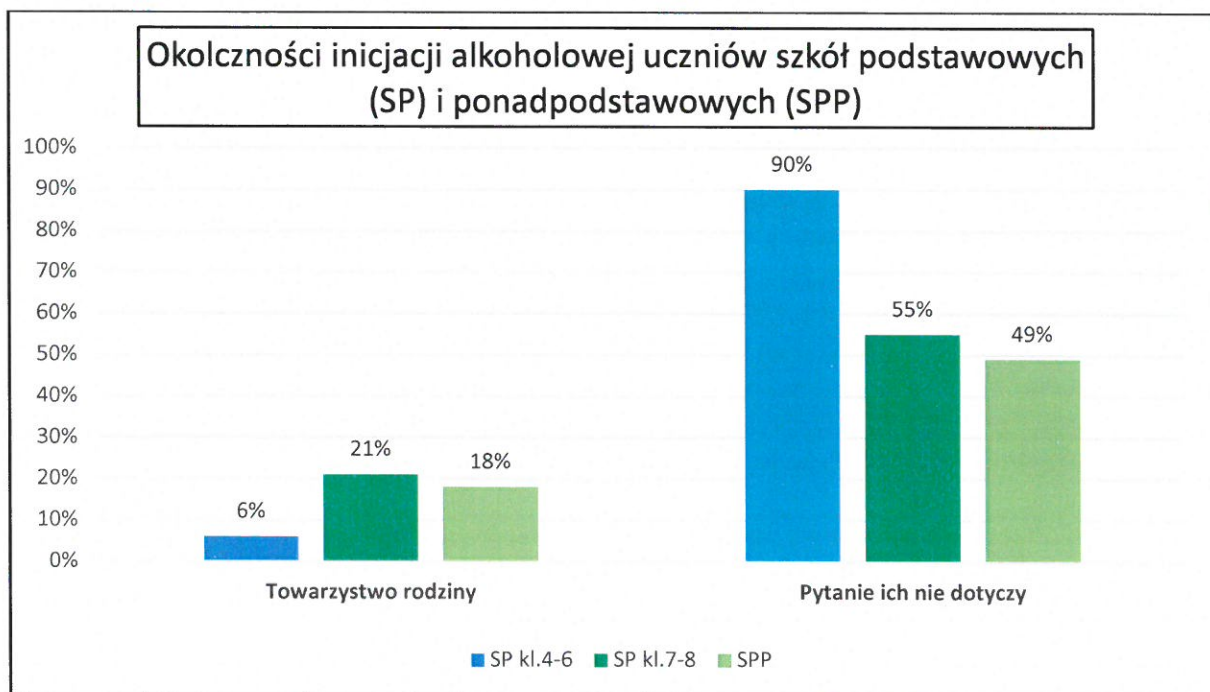
Niewątpliwie ważną grupą, która może wpływać na obraz problemów związanych z negatywnymi skutkami spożycia alkoholu są pracownicy punktów sprzedaży alkoholu. Ich postawy wobec osób nabywających/konsumujących alkohol oraz przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży alkoholu mogą w znacznym stopniu przyczynić się do ograniczenia problemów związanych z nadużyciem alkoholu zarówno przez nieletnich, jak i dorosłych. Łącznie 75 % badanych sprzedawców uważa, że dostęp do napojów alkoholowych powinien być ograniczony lub kontrolowany. Według sprzedawców napojów alkoholowych w mieście Ząbkowice Śląskie są przypadki próby kupna alkoholu przez osoby poniżej 18 roku życia. Zdarzają się one najczęściej kilka razy w miesiącu oraz w roku (po 40%). Tylko 5% z badanych punktów sprzedaży alkoholu twierdzi, że w tych punktach sprzedaży nie były podejmowane próby zakupu alkoholu przez osoby

niepełnoletnie. Ankietowani sprzedawcy wskazują, że w przypadku wątpliwości co do wieku osoby kupującej alkohol zawsze sprawdzają dowody potwierdzające wiek kupującego.

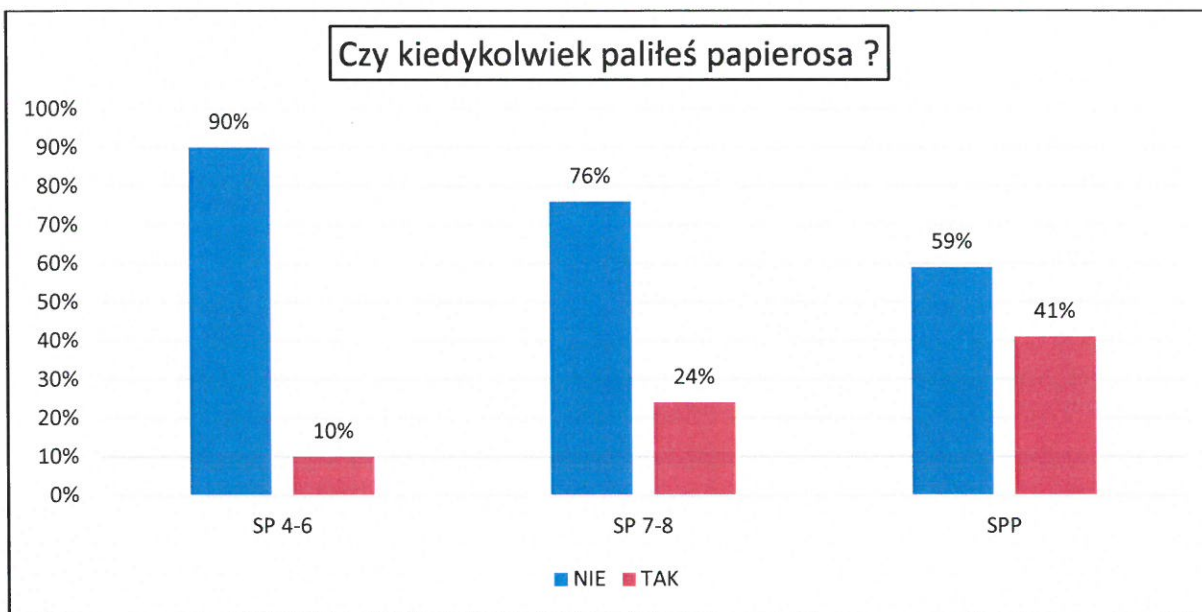
Badania ankietowe ustaliły również okoliczności sięgania po alkohol np. przez uczniów szkół. Badania te potwierdziły, że najczęściej deklarowaną okolicznością inicjacji alkoholowej uczniów szkół podstawowych (zarówno dla młodszych, jak i dla starszych uczniów) jest towarzystwo rodziny - odpowiednio 6% i 21% -SP, a 18% dot. uczniów ze szkół ponadpodstawowych (SPP). Aczkolwiek większość badanych wskazała, że to pytanie ich nie dotyczy.

Dodatkowo wśród uczniów szkół ponadpodstawowych (SPP) deklarowanymi okolicznościami pierwszego spożywania alkoholu są również spotkania ze znajomymi (12%) oraz impreza i domówka (21%). Niestety, sporo starszych uczniów oceniło, że bardzo łatwo jest kupić zarówno alkohol, jak i papierosy przez osoby niepełnoletnie.

Papierosy, mimo słabnącej popularności w naszym społeczeństwie, są wciąż atrakcyjną używką dla młodzieży. Najczęściej wskazywaną przez starszych uczniów okolicznością zapalenia pierwszego papierosa było spotkanie ze znajomymi, w tym domówka. Najmłodszych uczniów

problem ten nie dotyczył. Większość uczniów miasta Ząbkowice Śląskie, którzy mają za sobą inicjację nikotynową aktualnie nie pali papierosów, choć 15% najstarszych uczniów przyznaje się, że od czasu do czasu pali papierosy lub e-papierosy. Wśród uczniów szkół miasta Ząbkowice Śląskie sytuację tą ilustruje poniższy wykres.

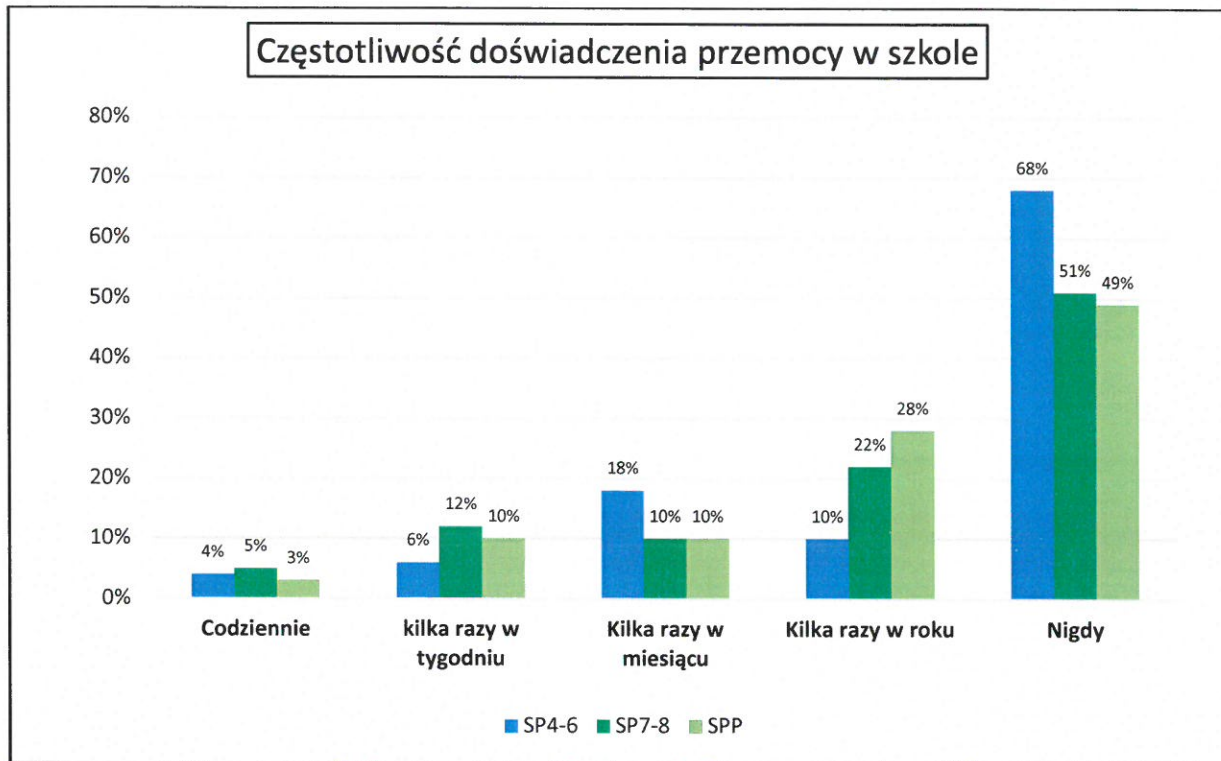

Jak wynika z powyższych badań dotyczących zestawienia wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych z terenu miasta Ząbkowice Śląskie, zasadnym jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży zarówno napojów alkoholowych, jak i wyrobów tytoniowych. Kampania informacyjna może zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem różnorodnych technik oraz dystrybucji materiałów profilaktycznych, w tym: plakatów, naklejek, ulotek, itp.

Jak wynika z przeprowadzonych badań, istnieje zależność między paleniem papierosów i piciem alkoholu, co wymaga spójnych i komplementarnych działań. Np. praca z rodzicami może przynieść wymierne efekty w przeciwdziałaniu uzależnieniom wśród uczniów, nie tylko poprzez bezpośrednie oddziaływania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi, ale także dzięki wspomaganium rodziców w budowaniu pozytywnych relacji pomiędzy rodzicami, a dziećmi (tj. poprzez promowanie wspólnego spędzania czasu wolnego przez rodziny, czy udział szkolnych pedagogów lub psychologów w zebraniach z rodzicami).

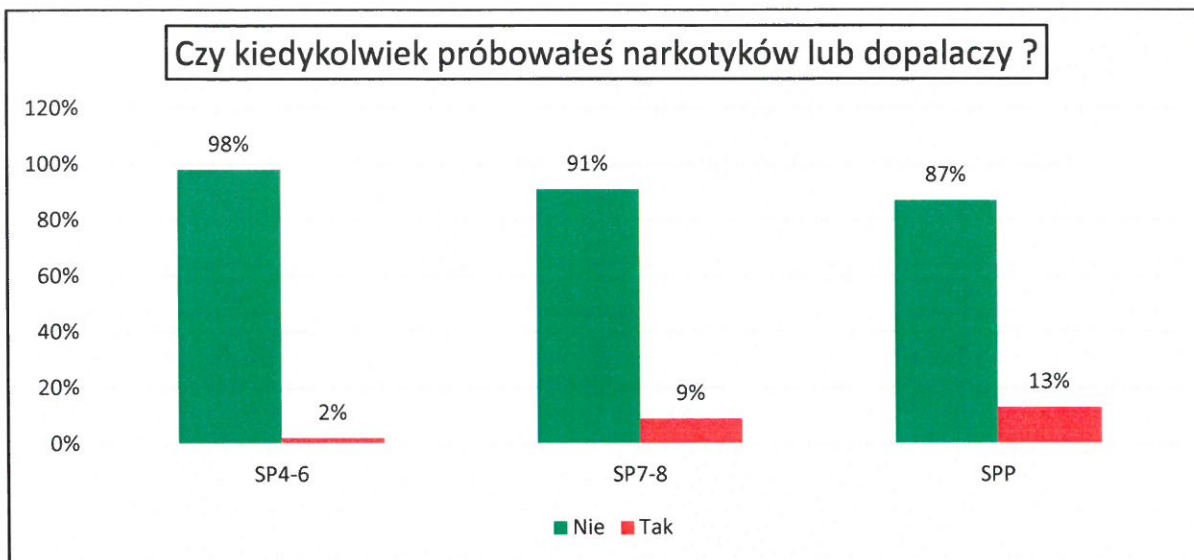
Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że zjawisko alkoholizmu często łączy się ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Ząbkowice Śląskie jest zauważalne. Jednak zjawisko to jest niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia. Z badań wynika, że aż 16% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 54% podejrzewa, że tak się dzieje. W sytuacji zachowań przemocowych 72% respondentów deklaruje, że stanęłoby w obronie ofiary przemocy, a w 9% zawiadomiłoby policję. Zatem wobec powyższego należy zwiększyć świadomość mieszkańców w zakresie negatywnych skutków przemocy w rodzinie poprzez kontynuację na terenie całej gminy kampanii informacyjnej dotyczącej konieczności zmniejszenia czy wręcz likwidacji zjawiska przemocy w rodzinie - do wykorzystania: plakaty, ulotki, specjalistyczne zajęcia terapeutyczne dla osób potrzebujących, itp. Z badań wynika, że zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja, ujawniająca się w szkole, ma często swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci

niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi. Częstotliwość doświadczania przemocy w szkole ilustruje zestawienie poniżej.

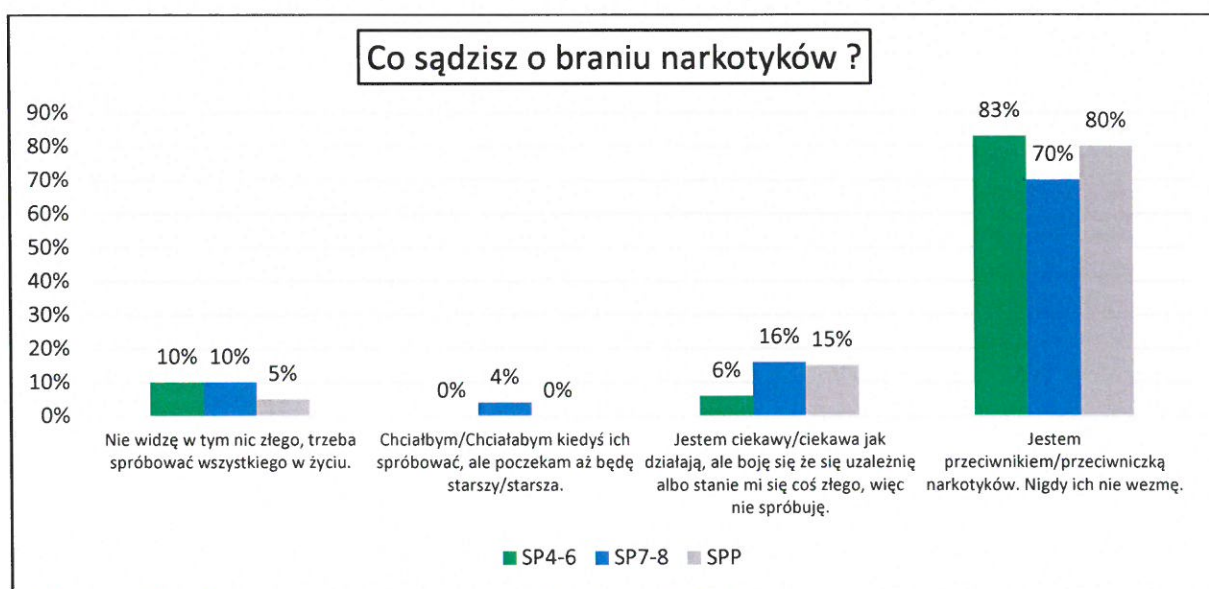

Wobec powyższego, zasadnym jest, aby szkoły zintensyfikowały działania z zakresu zapobiegania agresji i przemocy oraz rozwiązywania konfliktów. Preferowane są również działania w zakresie doskonalenia szkolnych rozwiązań systemowych w obszarze kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Należy udoskonalać szkolne programy przeciwdziałania i reagowania na przemoc z udziałem rodziców, nauczycieli i lokalnego środowiska.

Kolejne badania postaw mieszkańców Gminy Ząbkowice Śląskie wobec substancji psychoaktywnych dotyczyły pytania: Ile zna Pani/ Pan osób (osobiście lub ze słyszenia), które przyjmują substancje odurzające (narkotyki lub dopalacze)? Z badań wynika, że 19% respondentów zna przynajmniej 1 do 5 osób zażywających substancje psychoaktywne, a 76% odpowiedzi wskazuje, że badani w swoim środowisku nie mają osób przyjmujących substancje odurzające. Jednocześnie na pytanie: Czy wie Pan/Pani, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze? - 95% respondentów deklaruje brak wiedzy na ten temat, a tylko 5% wypowiedziało się pozytywnie. Na kolejne pytanie: Jakie substancje odurzające są najczęściej przyjmowane przez osoby, które znasz? - 73% respondentów nie słyszało o osobach przyjmujących substancje odurzające, 17% wskazało na marihuanę i haszysz, a 10% na dopalacze. Odnośnie środowiska szkolnego wyniki badań wskazują, że 98% uczniów szkół podstawowych klas 4-6 nie miało kontaktu z substancjami psychoaktywnymi, tj. narkotykami i dopalaczami; 91% uczniów szkół podstawowych klas 7-8 nie miało kontaktu z substancjami psychoaktywnymi, a 87% uczniów szkół ponadpodstawowych również nie miało takiego kontaktu - poniżej szczegółowe dane na wykresie.

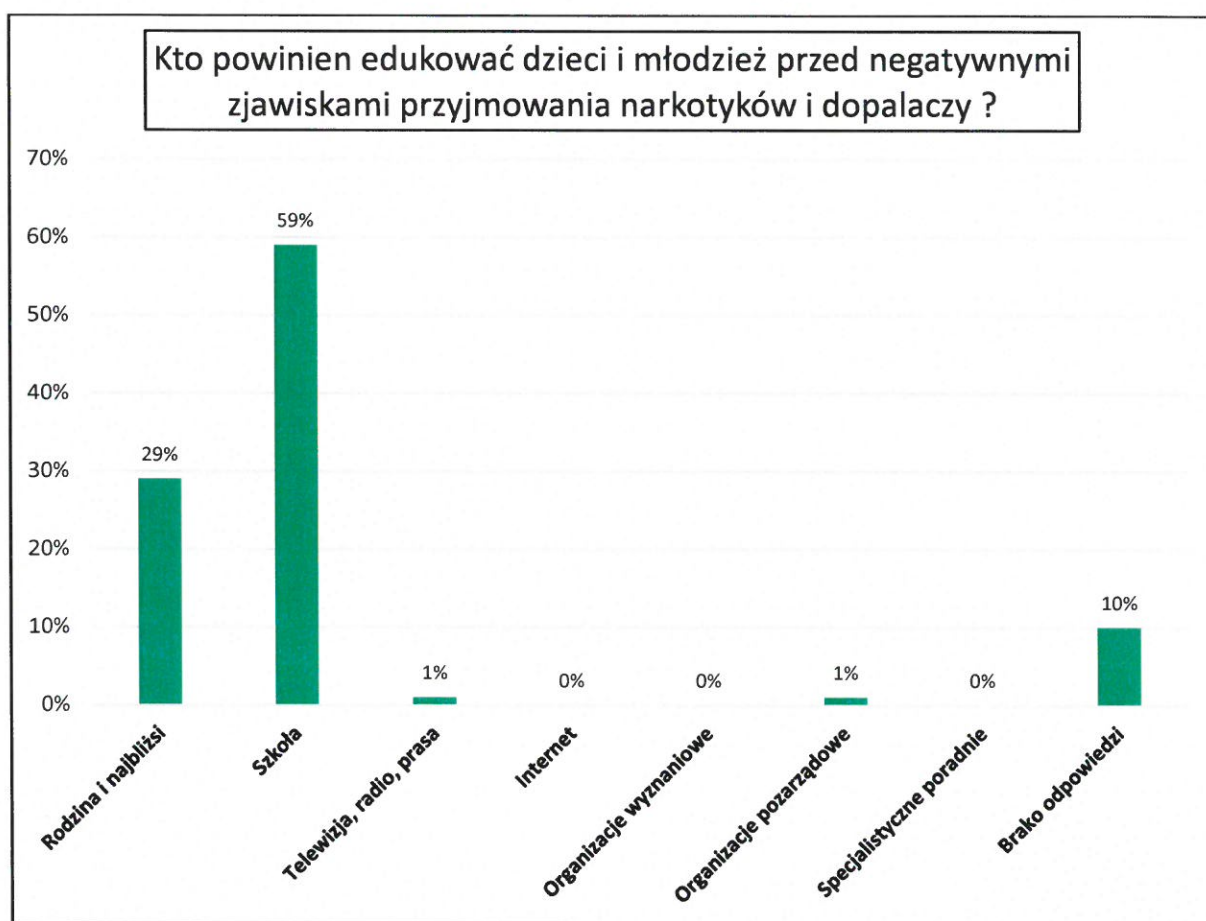
Diagnoza jw. wskazuje, że większości respondentów problem ten nie dotyczy. Jednak niepokojące jest, że część uczniów miało swój pierwszy kontakt z substancjami odurzającymi (zwłaszcza w grupie wiekowej uczniów szkół ponadpodstawowych) np. na spotkaniach ze znajomymi, czy na wagarach. Substancje, które przyjmowały osoby deklarujące kontakt z narkotykami to głównie marihuana. Jednak zdecydowana większość uczniów jest przeciwna zażywaniu narkotyków. Ponad połowa badanych starszych uczniów SP klas 7-8 i SPP jest podobnego zdania. Dlatego należy rozmawiać z uczniami o asertywności i o różnych technikach odmowy w przypadku, gdy ktoś proponuje im jakąś używkę. W tym przypadku ważna jest również rola rodzica. Rodzice cieszą się bardzo wysokim zaufaniem wśród uczniów, dzięki czemu dzieci chętnie rozmawiają z rodzicami o swoich problemach. Należy pamiętać, że młody człowiek, który ma zapewnione poczucie bezpieczeństwa i funkcjonuje w środowisku, w którym czuje się dobrze, jest mniej podatny na kontakt z używkami, chętniej rozmawia o swoich problemach. Istnieje zatem potrzeba budowania pozytywnego klimatu społecznego, dzięki któremu młody człowiek ma możliwość rozwijania kompetencji społecznych takich jak: asertywność, poczucie własnej wartości oraz umiejętność podejmowania odpowiedzialnych decyzji. Przeprowadzone badania objęły również problem oceny przyczyn sięgania przez uczniów po narkotyki- szczegóły na poniższym wykresie.

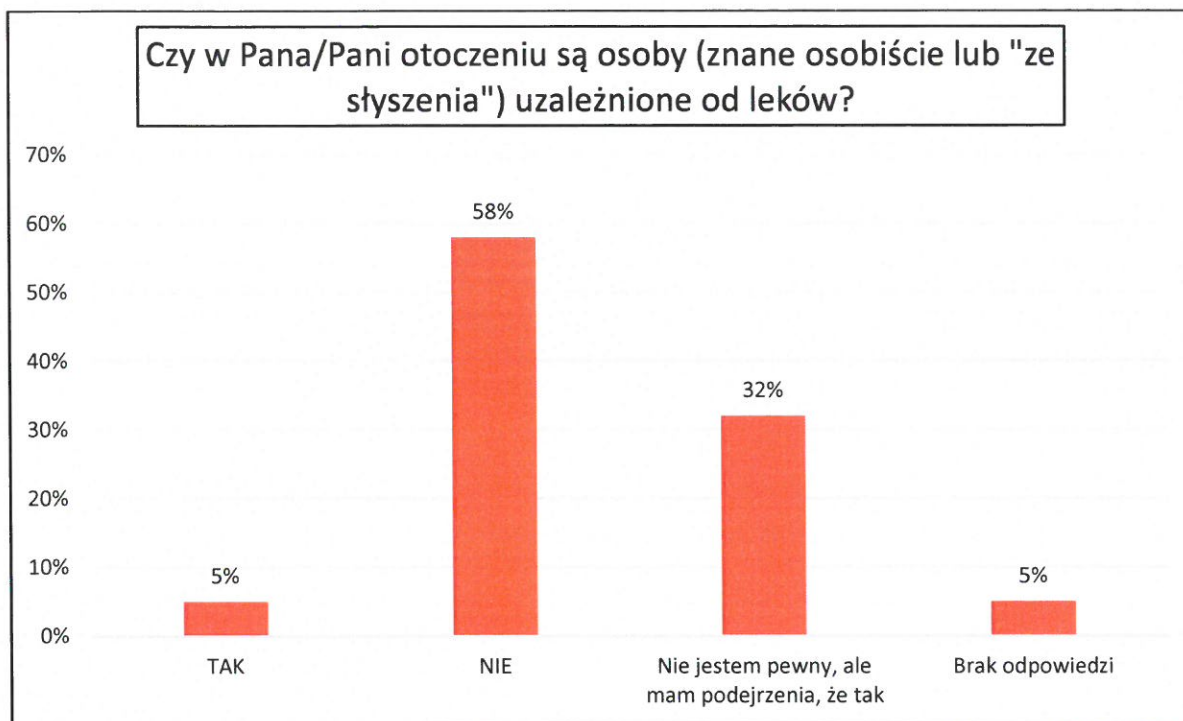
Należy zatem rozmawiać z uczniami o asertywności i o różnych technikach odmowy w przypadku, gdy ktoś proponuje uczniom jakąś używkę. Ważna jest również rola wychowawcza

rodziców. Dodatkowo, należy pamiętać, że młody człowiek, który ma zapewnione poczucie bezpieczeństwa i funkcjonuje w środowisku, w którym czuje się dobrze, jest mniej podatny na kontakt z używkami, chętniej rozmawia o swoich problemach. Istnieje zatem konieczność budowania pozytywnego klimatu społecznego, dzięki któremu młody człowiek ma możliwość rozwijania swoich kompetencji społecznych takich jak: asertywność, poczucie własnej wartości oraz umiejętność podejmowania odpowiedzialnych decyzji.

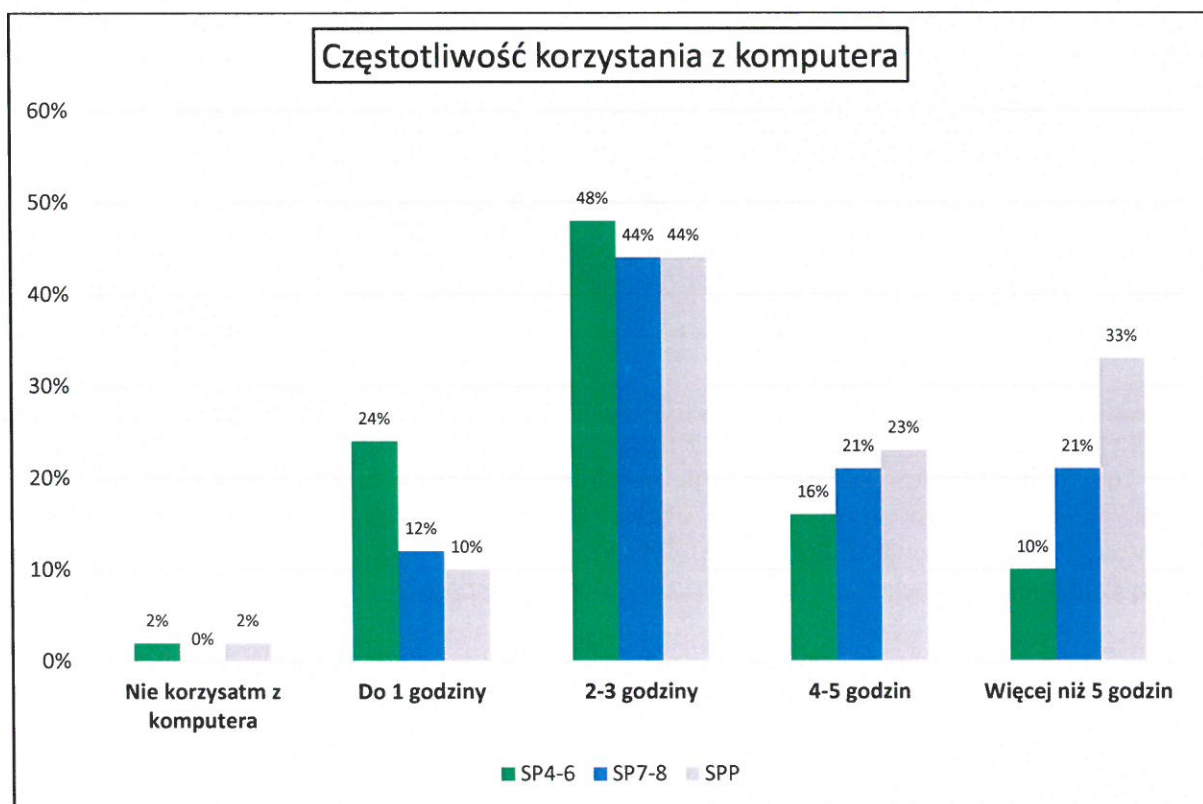
Na pytanie: Kto powinien edukować dzieci i młodzież przed negatywnymi zjawiskami przyjmowania narkotyków i dopalaczy? – 59% wskazało na szkołę, a 29% na rodzinę i najbliższych (dokładne dane poniżej). Zatem zasadnym jest wspieranie różnymi narzędziami szkoły, rodziny i lokalnego środowiska w szeroko rozumianych działaniach profilaktycznych.

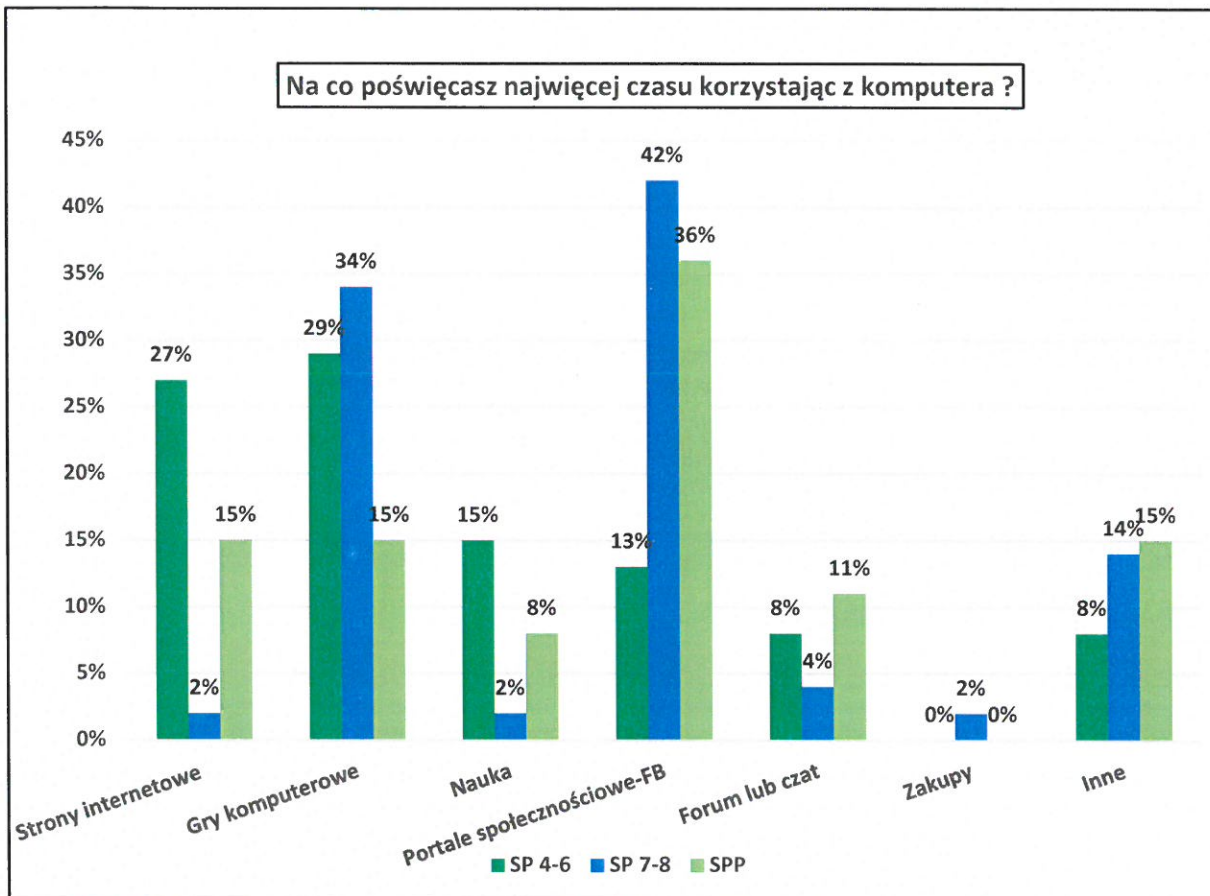
Dodatkowo w polskim społeczeństwie oprócz narkotyków i dopalaczy poważnym problemem są również leki dostępne w aptekach. Niektóre z nich np. pseudoefedryna wywierają wpływ na układ nerwowy i mogą być stosowane niezgodnie z przeznaczeniem w celu wywołania efektów odurzających. Wiele osób może być także uzależnionych od powszechnie dostępnych leków przeciwbólowych. Jak utrzymuje diagnoza problem ten został również wskazany w prowadzonych badaniach i wymaga skutecznej profilaktyki (szczegółowe dane na wykresie poniżej).

Badania wskazują również, że poważnym problemem społecznym jest uzależnienie od Internetu dzieci, młodzieży i dorosłych. Przytoczone poniżej dane dotyczą okresu przeprowadzonego badania sprzed pandemii i zdalnego nauczania (*gdyby badanie przeprowadzono w okresie pandemii to wskaźniki pokazane na wykresie poniżej byłyby znacznie wyższe*). Jak wynika z zestawienia poniżej większość uczniów spędza czas przed komputerem od dwóch do trzech godzin. W praktyce po przyjęciu ze szkoły korzystanie z komputera jest wśród uczniów wiodącą formą spędzania czasu.

Z przeprowadzonych badań wynika, że jednym z czynników chroniących młodych ludzi przed częstotliwością korzystania z komputera jest także kontrola rodzicielska. Z badań wynika, że 40% uczniów SP klas 4-6 deklaruje, że rodzice kontrolują, to co robią w Internecie i przy komputerze. Ten odsetek wśród uczniów SP klas 7-8 i szkół ponadpodstawowych (SPP) jest zdecydowanie niższy (SP 7-8= 29% i SPP=13%). Na pytanie: W jaki sposób uczniowie najczęściej wykorzystują komputer? Respondenci wskazali na portale społecznościowe, gry komputerowe, strony internetowe ze śmiesznymi obrazkami i filmami- szczegóły poniżej.

Diagnoza wskazała, że Internet jest nieoceniony jako narzędzie komunikacji, edukacji oraz rozrywki, jest atrakcyjnym medium. Należy jednak pamiętać, że korzystanie z niego może wiązać się z występowaniem zagrożeń: przestępstw internetowych, cyberbullyingu, stalkingu, sekstingu, szantażu, podszywania się i hatingu. Badania wskazują, że uczniom miasta Ząbkowice Śląskie nie są obce wymienione powyżej doświadczenia, gdyż 21% uczniów SP klas 4-6 doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazwanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”, 29% uczniów SP klas 7-8, a 38% uczniów SPP. Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio konkretną osobę, które to komentarze są publicznie widoczne w serwisach społecznościowych. Dla dorastającej młodzieży np. doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Dlatego należy pracować w sposób długofalowy nad metodami reagowania w sytuacji cyberprzemocy, uwrażliwiać się na innych, wskazywać konsekwencje prawne stosowania tej formy przemocy, podejmować różnorodne działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli, mające na celu poszerzenie wiedzy na temat zagrożeń związanych z cyberprzemocą. Konieczna jest szeroka edukacja z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspieranie świadomości prawnej, umiejętność ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, wiedza dotycząca ochrony własnych danych.

V. Dane ząbkowickich instytucji, organizacji i osób zajmujących się wsparciem rodzin doświadczających problemów uzależnień

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ząbkowice Śląskie na 2021 rok – to kontynuacja działań poprzez osoby i instytucje, które przygotowane są do rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii i innym uzależnieniom oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie- dane poniżej.

Instytucje / organizacje GPRPA	2018	2019	2020
Liczba rodzin, którym Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich udzielił wsparcia z powodu: - alkoholizmu, - narkomanii.	-13 - 1	- 21 - 2	- 16 - 2
Liczba osób wobec, których działania podejmowała Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie: - wszczęcia postępowania o leczenie odwykowe, - skierowanie wniosku do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego, - kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych.	- 48 - 1 - 2	- 68 - 2 - 9	- 42 - 1 - 5
Liczba osób, które skorzystały z pomocy w Punkcie konsultacyjnym dla osób i rodzin z problemami uzależnień od alkoholu i narkomanii prowadzonego przez psychoterapeutę do spraw uzależnień.	- 45 osób 106 rozmów	- 50 osób 136 rozmów	- 42 osoby 135 rozmów

1. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Burmistrz Ząbkowic Śląskich powołał zarządzeniem Gminny Zespół Interdyscyplinarny realizujący zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Ząbkowice Śląskie. Gminny Zespół Interdyscyplinarny – to zespół składający się z 10 osób delegowanych ze środowisk profesjonalnych do koordynacji, standaryzacji, analiz i rozwiązywania lokalnych problemów przemocy w rodzinie. Gminny Zespół Interdyscyplinarny stanowią przedstawiciele służb miejskich, instytucji i organizacji działających w obszarze wsparcia społecznego.

Działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego zmierzają do poprawy sposobów udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy i ich najbliższemu otoczeniu poprzez:

- 1) Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 3) Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 4) Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 5) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Działania Zespołu skierowane są do wszystkich osób dotkniętych przemocą w rodzinie, rozumianej jako umyślne działanie narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia oraz zdrowia, naruszające ich nietykalność cielesną, wolność, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym, psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne. W okresie od 1 stycznia

do 31 grudnia 2020r. do Przewodniczącej Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęły 162 formularze „Niebieskiej Karty”, sporządzonych przez przedstawicieli podmiotu wszczynającego procedury, tj.: Policję -157, Ośrodek Pomocy Społecznej-5. W związku z wpływającymi do Zespołu Interdyscyplinarnego sprawami odbyło się 169 spotkań grup roboczych. W okresie stanu epidemiologicznego prace grup odbywały się w siedzibie OPS, a także telefonicznie oraz przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. W okresie sprawozdawczym w ramach prac grup roboczych 65 osób zostało skierowanych na spotkanie Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Skierowano 38 wniosków do Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich Wydział Rodzinny i Nieletnich z prośbą o wgląd w sytuację małoletnich dzieci i podjęcie stosownych działań. Od stycznia 2020 roku w ramach prac grup roboczych 76 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie zostało skierowanych do udziału w Programie Oddziaływań Korekcyjno- Edukacyjnym dla Osób stosujących przemoc w rodzinie realizowanym przez PCPR w Ząbkowicach Śląskich oraz PCPRiOZ w Dzierżoniowie. W 97 postępowaniach Niebieskiej Karty podjęto decyzje o zakończeniu procedury w tych rodzinach. Przewodnicząca w okresie sprawozdawczym złożyła 9 zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa do Prokuratury Rejonowej w Ząbkowicach Śląskich.

2. Centrum Terapii Uzależnień „SANGO” Ząbkowice Śląskie, ul. Wrocławska 23

W ofercie terapeutycznej Centrum Terapii Uzależnień „SANGO” w Ząbkowicach Śląskich od 2015 roku znajduje się Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia. Osoby przyjmowane w Poradni to osoby z rozpoznaniem:

- a) uzależnieniem od alkoholu,
- b) piciem szkodliwym,
- c) uzależnieniem od kilku substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze), w tym alkoholu,
- d) szkodliwym zażywaniem substancji psychoaktywnych, a także:
- e) dorosłe dzieci osób uzależnionych,
- f) osoby uzależnione od hazardu,
- g) osoby współuzależnione (członkowie rodziny osoby uzależnionej).

Od 2016 roku w Centrum działa Poradnia Leczenia Uzależnień od Środków Psychoaktywnych dla Dzieci i Młodzieży. Jej oferta jest kierowana do młodych osób:

- a) szkodliwie zażywających środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze);
- b) uzależnionych od środków psychoaktywnych;
- c) mających inne zaburzenia nawyków i popędów (gry, Internet), a także do ich opiekunów.

W ramach działań profilaktycznych udzielono wiele porad telefonicznych oraz informacji o sposobie leczenia odwykowego oraz postawy wobec uzależnionego. W ciągu roku 2020 na Oddziale Dziennym Terapii Uzależnienia od Alkoholu przebywały 32 osoby. Dofinansowanie przez Gminę Ząbkowice Śląskie pozwala na objęcie kompleksową opieką wszystkich mieszkańców bez konieczności tworzenia tzw. „kolejek oczekujących”. Pacjenci przyjmowani są na bieżąco i tym samym umożliwia to wywiązywanie się z powierzonej roli- szczegóły poniżej.

Oświadczenie	Suma wszystkich świadczeń	Świadczenia finansowane przez Gminę
Diagnoza lekarska	28	2
Diagnoza	71	51
Sesja indywidualna	385	182
Sesja grupowa	121	-
Porada terapeutyczna	334	207
Porada lekarska	13	7
Telefon zaufania	20	20

W Centrum Terapii Uzależnień „SANGO” w Ząbkowicach Śląskich działa 10-osobowy Oddział Dzienny Leczenia Uzależnienia od Alkoholu. Pacjenci, przyjmowani do Oddziału na 40-dniowy cykl terapeutyczny, to osoby z rozpoznaniem uzależnieniem od alkoholu lub uzależnieniem od alkoholu i środków psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze). W czasie pobytu na Oddziale pacjenci objęci są kompleksowym programem terapeutycznym trwającym 40 dni, opieką lekarza psychiatry, specjalistów psychoterapii uzależnień oraz psychologów. Oferta obejmuje świadczenia lecznicze, finansowane zarówno z funduszy przekazywanych przez Gminę Ząbkowice Śląskie, jak i z funduszy NFZ. W ramach działań profilaktycznych wszystkim osobom zainteresowanym udziela się konsultacji, porad, wsparcia psychologicznego, kieruje się do odpowiednich jednostek mogących pomóc w rozwiązaniu problemu. Centrum „SANGO” dostarcza materiały edukacyjne, promuje wolny od środków psychoaktywnych styl życia wśród młodzieży i dorosłych, dzieli się zdobytą wiedzą i doświadczeniem z instytucjami mieszczącymi się na terenie Gminy Ząbkowice Śląskie.

3. Punkt konsultacyjny dla osób i rodzin z problemami uzależnień od alkoholu i narkomanii

Dyżury w punkcie konsultacyjnym pełni Specjalista Terapii Uzależnień Pan Zdzisław Ustrzycki, Punkt funkcjonuje od 2010 roku w budynku Centrum Terapeutycznego ul. 1 Maja 15c w Ząbkowicach Śląskich. Dyżury odbywają się cztery razy w miesiącu - w czwartki, od 12.30 do 16.30. Obejmują one pomoc dla mieszkańców Gminy Ząbkowice Śląskie. Pomoc ta jest skierowana do osób używających substancje psychoaktywne, alkohol i inne narkotyki oraz udzielana jest członkom rodzin/osobom bliskim osób używających substancje psychoaktywne. Spotkania te mają charakter bezpośrednich spotkań indywidualnych i rodzinnych oraz rozmów telefonicznych dla w/w osób. Działania w tym zakresie obejmują:

- 1) konsultacje, wstępne diagnozy problemowe dot. używania substancji psychoaktywnych i terapie motywujące do zmiany sposobu życia osób uzależnionych;
- 2) pomoc, konsultacje, wsparcie dla osób współuzależnionych;
- 3) wsparcie rodzin osób uzależnionych;
- 4) działalność informacyjno- edukacyjna dla osób zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin;
- 5) propagowanie zdrowego stylu życia wśród osób używających substancje i ich rodzin;
- 6) w sytuacji kryzysowej wprowadzanie programów redukcji szkód w ograniczonym zakresie;
- 7) współpraca z instytucjami okołopomocowymi z terenu Gminy Ząbkowice Śląskie, Powiatu Ząbkowickiego i innymi;
- 8) przygotowywanie osób do wyjazdu na leczenie detoksykacyjne i do ośrodków terapii uzależnień.

Liczba osób, które się zgłosiły do Punktu Konsultacyjnego w 2020 r. do 17.12.2020 r. : 42 osoby

Liczba odbytych rozmów w Punkcie Konsultacyjnym w 2020 r. do 17.12.2020 r. : 135 (sesje rodzinne i indywidualne).

4. Punkt konsultacyjny dla osób doznających przemocy w rodzinie bądź zagrożonych tym zjawiskiem i osób współuzależnionych.

Dyżury w punkcie konsultacyjnym pełni Pani Ewa Lenartowicz, które odbywają się w budynku Centrum Terapeutycznego przy ulicy 1 Maja 15c w Ząbkowicach Śląskich. Konsultacje indywidualne odbywały się w poniedziałki od 11.00 do 13.00. Z konsultacji w okresie od stycznia do grudnia 2020r. korzystały osoby dorosłe, młodzież, łącznie 28 osób. Pomoc udzielana jest w formie poradnictwa indywidualnego. Osoby korzystające z pomocy, potrzebowały najczęściej wsparcia w sytuacjach kryzysowych. W trakcie spotkań poszerzano świadomość w zakresie praw przysługujących w relacjach interpersonalnych, zwiększano motywację i umiejętności osób doznających przemocy w rodzinie do jej przerwania i konstruktywnego radzenia sobie w życiu, następowała poprawa funkcjonowania osób dotkniętych przemocą w rodzinie w różnych obszarach życia. Siedem osób podjęło regularną terapię indywidualną (*w związku z pandemią COVID-19 pomoc udzielana była przy zachowaniu reżimu sanitarnego*).

Spotkania grupy wsparcia odbywały się dwa razy w miesiącu w poniedziałki od godz. 13.00 do 15.00. Spotkania miały charakter rotacyjny, a w początkowym czasie trwania pandemii COVID-19

spotkania miały charakter spotkań indywidualnych w formie rozmów telefonicznych. W spotkaniach brały udział osoby dorosłe, kobiety - łącznie 9 osób. Głównym celem zajęć było podjęcie działań w kierunku powstrzymania występowania przemocy w rodzinie poprzez podniesienie świadomości osób doznających przemocy w rodzinie m.in. podniesienie poczucia własnej wartości, kompetencji społecznych, zwiększenie świadomości przysługujących praw. Spotkania miały często charakter psychoedukacyjny. Poprzez rozmowy, udzielaniu stosownych informacji rozwijano umiejętności życiowe i społeczne klientów. Często osoby dorosłe zwracały się z problemami związanymi z brakiem skuteczności rodzicielskiej i radzenia sobie w trudnych czasach pandemii.

VI. Rynek napojów alkoholowych w Gminie Ząbkowice Śląskie

Zasady wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przepisy prawa miejscowego tj. :

1. **Uchwała Nr LXX/381/2018 Rady Miejskiej Ząbkowice Śląskich z dnia 06.07.2018 r.** w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży na terenie Gminy Ząbkowice Śląskie.
2. **Uchwała Nr LXX/380/2018 Rady Miejskiej Ząbkowice Śląskich z dnia 06.07.2018 r.** w sprawie zasad usytuowania na terenie Gminy Ząbkowice Śląskie miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

VII. Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ząbkowice Śląskie na rok 2021.

Do **celów głównych** Programu jw. zaliczamy:

- 1) zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych i zagrożeń społecznych w Gminie Ząbkowice Śląskie;
- 2) ograniczenie populacji osób pijących ryzykownie i szkodliwie oraz zażywających inne substancje psychoaktywne;
- 3) zwiększanie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych i narkomanii.

Do **celów szczegółowych** zaliczamy:

- 1) rozwijanie profilaktyki rodzinnej, uczenie rodziców umiejętności wspierania abstynencji dzieci oraz udzielanie profesjonalnej pomocy rodzicom, których dzieci upijają się lub przejawiają inne elementy demoralizacji;
- 2) tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia;
- 3) zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów edukacyjnych, sportowych i profilaktycznych promujących wartościowy i zdrowy styl życia oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu, środków psychoaktywnych i przemocy;
- 4) organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- 5) poprawa dostępności do leczenia odwykowego mieszkańcom gminy;
- 6) wspieranie psychospołeczne i prawne osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 7) współdziałanie merytoryczne i wspieranie finansowe instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania gminne z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie;
- 8) konsekwentne egzekwowanie zakazu podawania i sprzedaży alkoholu nieletnim;

- 9) rozwijanie edukacji publicznej i szkolenie przedstawicieli różnych zawodów w zakresie problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie;
- 10) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu, środków psychoaktywnych oraz ich rodzin;
- 11) ograniczenie dostępu młodzieży do środków psychoaktywnych.

Przyjmuje się następujące kategorie zadaniowe prowadzące do osiągnięcia powyższych celów:

ZADANIE I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz dla współuzależnionych - poniżej zadania do realizacji zgodne z założeniami Narodowego Programu Zdrowia:

- 1) zapewnienie ciągłości funkcjonowania Jadłodajni przy Parafii Św. Anny w Ząbkowicach Śląskich;
- 2) wykonywanie niezbędnych prac remontowych w pomieszczeniach Centrum Terapeutycznego wraz z zakupem materiałów, sprzętu i wyposażenia do prowadzenia zajęć;
- 3) wspieranie Centrum Terapii Uzależnień „SANGO” poprzez współfinansowanie specjalistycznych programów terapii uzależnienia i współuzależnienia oraz telefonu zaufania;
- 4) dofinansowanie doskonalenia zawodowego pracowników lecznictwa odwykowego i innych osób pracujących z osobami uzależnionymi;
- 5) prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, innych uzależnień oraz ich rodzin, w tym zajęcia indywidualne i grupowe;
- 6) zakup i dystrybucja materiałów informacyjno- edukacyjnych (np. broszury, ulotki) dla klientów Punktów Konsultacyjnych oraz instytucji i organizacji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie gminy.

ZADANIE II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotyczne pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie -poniżej zadania do realizacji zgodne z założeniami Narodowego Programu Zdrowia:

- 1) organizacja wypoczynku letniego lub zimowego oraz wycieczek dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, stanowiące integralną część całorocznej pracy profilaktycznej;
- 2) dofinansowanie półkolonii zimowych i letnich w oparciu o zajęcia i programy profilaktyczne;
- 3) organizowanie i finansowanie zajęć dla rodziców, mających na celu podniesienie ich kompetencji wychowawczych;
- 4) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i rodzinami z tzw. grup ryzyka oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć terapeutycznych organizowanych dla pedagogów, nauczycieli, pracowników socjalnych;
- 5) wspieranie instytucji realizujących programy skierowane do ofiar lub sprawców przemocy, m.in. Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Sąd, Szkoły, Kościoły, organizacje pozarządowe oraz koordynowanie spotkań zespołu interdyscyplinarnego służącego opracowaniu planu pomocy konkretnej rodzinie lub dziecku;
- 6) współpraca z biegłymi sądowymi opiniującymi w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, narkotyków w tym opłacanie kosztów powołania biegłych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (Dz. U. z 2007, Nr 250, poz. 1883 ze zm.).

- 7) współpraca z pracownikami socjalnymi OPS poprzez sporządzanie wywiadów środowiskowych dla potrzeb przygotowania dokumentacji związanej kierowaniem osób na leczenie odwykowe;
- 8) prowadzenie i finansowanie konsultacji indywidualnych i grupy wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie bądź zagrożonych tym zjawiskiem i osób współzależnionych;
- 9) organizowanie szkoleń, porad, konferencji m.in. dot. procedury „Niebieskiej Karty”, a także szkoleń nt. nawiązania kontaktu z członkami rodzin, w których dochodzi do przemocy, prowadzenie rozmów interwencyjnych i psychologicznych;
- 10) zakup publikacji (ulotek, broszur, plakatów) dot. zjawiska przemocy w rodzinie, „Niebieskiej Karty”, upowszechnianie informacji o prowadzonych na terenie gminy oddziaływaniach adresowanych do sprawców przemocy.

ZADANIE III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych- poniżej zadania do realizacji zgodne z założeniami Narodowego Programu Zdrowia:

- 1) realizacja sportowych programów pozalekcyjnych oraz programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i osób dorosłych z tzw. „grup ryzyka” wraz z ufundowaniem nagród oraz organizowaniem dożywiania dla uczestników, w ramach promowania zdrowego stylu życia;
- 2) wdrażanie i finansowanie programów profilaktycznych realizowanych w placówkach oświatowych w ramach szkolnych programów profilaktyki - uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu;
- 3) zakup materiałów profilaktycznych : prasa, broszury, plakaty, książki specjalistyczne oraz innych materiałów informacyjnych, edukacyjnych i promocyjnych na temat możliwości uzyskania pomocy dla ludzi z tzw. „grup ryzyka”;
- 4) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia;
- 5) finansowanie programów opiekuńczo - wychowawczych lub terapeutycznych wraz z dożywianiem dla dzieci i młodzieży;
- 6) organizacja oraz dofinansowanie różnych przedsięwzięć dla dzieci i młodzieży np. Dzień Dziecka, Mikołajki itp.;
- 7) prowadzenie badań, lokalnych diagnoz pozwalających ocenić aktualny stan problemów uzależnień, zachowań problemowych związanych z przemocą w rodzinie;
- 8) organizowanie i finansowanie działań służących upowszechnianiu pozytywnych wzorców życia rodzinnego poprzez udział w ogólnopolskich społecznych kampaniach
- 9) organizowanie działań informacyjno - edukacyjnych z wykorzystaniem sprzętu do badania zawartości alkoholu i narkotyków podczas lokalnych kampanii i włączanie się w społeczne kampanie oraz realizacja innych kompleksowych działań edukacyjnych związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości na drogach.

ZADANIE IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii -poniżej zadania do realizacji zgodne z założeniami Narodowego Programu Zdrowia:

- 1) dofinansowanie instytucji, stowarzyszeń i jednostek samorządowych gminy realizujących poszczególne elementy programu, w szczególności wdrażających pozalekcyjne zajęcia sportowe i kulturalne dla dzieci i młodzieży oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych z terenu gminy, poprzez dofinansowanie organizowanych zajęć w tym zakup sprzętu sportowego i materiałów do prowadzenia zajęć;
- 2) współpraca finansowo-merytoryczna z Komendą Powiatową Policji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, przeciwdziałaniem nietrzeźwości na drogach oraz przemocy w rodzinie – zakup materiałów i sprzętu;
- 3) współpraca z organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profesjonalnym, związane z profilaktyką alkoholową i narkotykową oraz przemocą w rodzinie, a także wsparciem dzieci i osób niepełnosprawnych.

ZADANIE V

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi -poniżej zadania do realizacji zgodne z założeniami Narodowego Programu Zdrowia:

- 1) podejmowanie interwencji w sprawie nadużywania alkoholu;
- 2) kierowanie do sądu wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego;
- 3) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

ZADANIE VI

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin poprzez rozpoznawanie sytuacji osób pozostających bez pracy, w tym:

- a) uzależnionych od alkoholu, narkotyków, substancji psychoaktywnych;
- b) chorych psychicznie;
- c) zwalnianych z zakładów karnych, którzy ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych;
- d) osób znajdujących się w sytuacji ubóstwa;
- e) innych osób potrzebujących pomocy.

VIII. Działalność Gminnej Komisji do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - zasady wynagradzania.

1. Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ząbkowicach Śląskich została powołana w składzie 14 osobowym, Zarządzeniem Nr 247/IX/EKS - 2020 z dnia 29 września 2020 r. Do zadań Komisji należy :
  - a) współpraca z Urzędem Miejskim w Ząbkowicach Śląskich w zakresie realizacji zadań własnych gminy, wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
  - b) opiniowanie wniosków o przyznanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu lub poza miejscem sprzedaży w kwestii zgodności lokalizacji punktu sprzedaży, jak również liczby punktów sprzedaży na terenie Gminy Ząbkowice Śląskie z odpowiednimi Uchwałami Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich;
  - c) prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych, zwanej dalej „kontrolą”, obejmującej:
    - przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi, zawartych w Ustawie, dotyczących w szczególności zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym;
    - sprawdzenie usytuowania punktów sprzedaży alkoholu zgodnie z prawem miejscowym;
    - rozpatrywanie przypadków zakłócania porządku publicznego w miejscu sprzedaży lub najbliższej okolicy w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych przez dany punkt;
    - weryfikacja przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych, określonych w zezwoleniu Burmistrza Ząbkowic Śląskich;

- d) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
  - e) współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gminy Ząbkowice Śląskie w zakresie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w oparciu o porozumienie oraz współpracę z innymi podmiotami, realizującymi zadania w obszarze spraw społecznych, zgodnie z kompetencjami;
  - f) przedkładanie corocznie propozycji działań do projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na dany rok kalendarzowy.
2. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za pracę w Komisji otrzymują wynagrodzenie :
    - a) w wysokości 10 % minimalnego wynagrodzenia (w zaokrągleniu do pełnych złotych) za udział w pracach pełnego składu Komisji;
    - b) w wysokości 5 % minimalnego wynagrodzenia (w zaokrągleniu do pełnych złotych) za udział w pracach podkomisji do przeprowadzania rozmów interwencyjno- motywujących do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz za przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
  3. W przypadku nieobecności członka GKRPA w posiedzeniu, bądź w pracach Komisji, nie otrzymuje on wynagrodzenia.
  4. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności lub protokołu z przeprowadzonej kontroli.
  5. Przyjmuje się zasady zwrotu kosztów podróży służbowych, tj. podróży związanych z wykonywaniem funkcji członka komisji (*m.in. kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych, koszty podróży na szkolenia, konferencje*) według zasad uregulowanych Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. 2002 Nr 27, poz. 271 ze zm.).
  6. Polecenie każdego wyjazdu służbowego podpisuje Burmistrz Ząbkowic Śląskich.

